

ไอเดียใหม่ ทำสวนผักลอยน้ำจากผักตบชวา

นำเสนอเมื่อ : 26 พ.ย. 2552

ไอเดียใหม่ ทำสวนผักลอยน้ำจากผักตบชวา

ผักตบชวาไม่ไร้ค่าอีกต่อไป แปลงปลูกผักลอยน้ำที่ลุ่มน้ำปากพูนัง
วันนี้มีเรื่องเล่าจากการทำงานในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพูนังมาเล่าให้ฟังคะ
หลายคนอาจสงสัยว่าลุ่มน้ำปากพูนังเกี่ยวข้องกับอะไรกับการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง จริงๆ
แล้ว ขอบเขตของชายฝั่งกว้างกว่าที่มองเห็นด้วยสายตา ไม่ใช่แค่ชายหาด
น้ำเค็ม(หรือน้ำทะเล) รุกตัวไปถึงไหน
หน้าที่ของนักจัดการชายฝั่งก็ต้องตามไปถึงที่นั่นคะ
และในทางกลับกันระบบนิเวศไหนที่จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชายฝั่ง
เราในฐานะนักจัดการชายฝั่งก็ขอเขาไปรวมเอี่ยวด้วยคะ
เดี๋ยวจะแปลกใจขึ้นไปอีกเมื่อรู้ว่าการจัดการชายฝั่งไปเกี่ยวข้องกับอะไรกับผักตบชวา...
ก็เพราะพื้นที่ชายฝั่งของลุ่มน้ำปากพูนังมีความใกล้ชิดกับระบบชลประทาน
แล้วในคลองชลประทานก็มีผักตบชวาเยอะมากคะ
กรมชลประทานเสี่ยงงบประมาณปีละหลายล้านเพื่อจัดเก็บผักตบชวาขึ้นมาไว้บนฝั่ง
พบว่าในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพูนัง ในลำคลอง 19 สาขา มีปริมาณผักตบชวาถึง 76,540 ตัน
ในช่วงแรกๆ นักวิจัยของสถาบันทรัพยากรชายฝั่งเห็นโอกาสของวัตถุดิบนี้
จึงขับเคลื่อนกลุ่มคนผุดไอเดียใหม่อาชีพจากการทำปุ๋ยหมักจากผักตบชวา
โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก กปร. ตอนนี้อยู่จากผักตบชวามีการขายในชุมชน
กระสอบละ 50 บาท ซึ่งเป็นราคาต่ำกว่าต้นทุน ไม่ได้หวังผลกำไร
โดยประโยชน์ที่แตกต่างจากปุ๋ยอินทรีย์ทั่วไป คือมีไนโตรเจนสูงกว่าปกติ
(เพราะผักตบชวามีธาตุอาหารในตัวของมันอยู่แล้ว)

ปัญหาอยู่ที่ว่าผักตบชวามีเส้นใยที่เหนียวมาก ต้องสับก่อนที่จะทำการย่อยสลาย
และใช้เวลาในการหมักกองปุ๋ย จึงได้เกิดความคิดในการทำ “แปลงผักลอยน้ำ”
ขึ้นมา

โดยใช้ผักตบชวาที่อัดแน่นจนเป็นแปลงสำหรับปลูกผัก

วิธีการทำแปลงผักเริ่มจากนำไม้ไผ่มาทำเป็นขลุ่ย

แล้วรวบรวมผักตบชวาและทำการอัดแน่นเขาด้วยกันในขณะที่ผักตบชวายังลอยอยู่ในน้ำ
อัดให้โตขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 8 เมตร เมื่อโตความหนาประมาณ 20-30

เซนติเมตร

ให้คนขึ้นไปใช้เท้าเหยียบและเดินไปมาเพื่ออัดให้แน่นและคงทนต่อการใช้งาน

ทำแบบนี้เป็นชั้นๆ ทุกๆระยะ 20 เซนติเมตร จนได้ความหนาประมาณ 1 เมตร

เมื่อหนาได้ที่แล้วจะใช้มีดสับผิวด้านบนให้ใบผักตบละเอียดและสะดวกต่อการเพาะปลูก
พืช ในการทำแปลงผัก 1 แปลง ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ใช้ผักตบชวาคิดเป็นน้ำหนักประมาณ 2,000 กิโลกรัม (ไม่รวมน้ำหนักของน้ำ)

ข้อดีของแปลงผักลอยน้ำ คือ ไม่ต้องลงทุนสูง ไม่เปลืองแรงคนเพราะไม่ต้องรดน้ำ ไม่ต้องใส่ปุ๋ย เนื่องจากปุ๋ยมีอยู่แล้วตามธรรมชาติ และไม่ต้องฉีดยาฆ่าแมลงและขอดียิ่งไปกว่านั้นคือ ผักตบชวาที่ใช้ทำแปลง เมื่อหมดรอบการใช้ปลูกผัก (3-4 รอบตามชนิดของผัก) แล้ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยอินทรีย์ต่อไปได้อีก (ทุกระยะเวลาการย่อยสลาย) โดยนำมาผสมกับมูลสัตว์ท้องถิ่นที่มีอยู่ เต็มหัวเชื้อจุลินทรีย์ และกากน้ำตาล ใช้เวลาหมัก 2 สัปดาห์ ก็สามารถใช้ได้แล้ว ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินการดังกล่าว สามารถช่วยลดปริมาณผักตบชวาตามแม่น้ำลำคลอง เป็นแปลงเพาะปลูกสำหรับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกหรืออาศัยอยู่ในพื้นที่น้ำท่วมขัง เป็นระยะเวลานาน รวมทั้งเหมาะสมสำหรับเกษตรกรที่ไม่ค่อยมีเวลาดูแลแปลงเพาะปลูก ใครชอบโอเดียนี่ก็นำไปใช้ในพื้นที่ยื่นๆ ไฉนจะคะ แลวช่วยบอกกล่าวเล่าสู่กันฟังด้วยนะคะ

กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในโครงการตอบสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ของสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ดำเนินงานโดยศูนย์บริการการมีส่วนร่วมชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง ซึ่งเป็นสถานีย่อยในพื้นที่ของสถาบันคะ ข้อมูลเพิ่มเติมผักที่ใช้ปลูกได้ผลค่อนข้างดี ไตแก แดงกวา ผักกาด ผักคะหา และผักบุ้งจีน

ระยะเวลาในการเพาะปลูกจนสามารถเก็บเกี่ยวประมาณ 25-40 วัน ตามชนิดของผักผักบุ้งจีน ใช้เวลาปลูก 25-30 วัน ได้ผลผลิต 40-50 กก.ต่อแปลง จำหน่ายได้ 800-1,000 บาทต่อแปลงแตกกว่า ใช้เวลาปลูก 30 วัน ได้ผลผลิต 50 กก.ต่อแปลง จำหน่ายได้ 1,000 บาทต่อแปลง การปลูกสามารถทำได้ทันทีหลังจากทำกองเสร็จ ไม่มีการใช้สารเคมีต่างๆ เลย ทำให้เป็นผักที่ปลอดภัยจากสารพิษอย่างสิ้นเชิง

อีกทั้งยังไม่พบการระบาดของโรคแมลงต่างๆ ด้วย ต้นทุนในการดำเนินการทำแปลงผัก ค่าแรงคนงาน 100 บาทต่อคนต่อวัน คนงาน 6 คนสามารถทำแปลงได้ 2 แปลง ค่าพันธุ์ผักที่ใช้ปลูก 30 บาทต่อแปลง ค่าปุ๋ยและอุปกรณ์การเพาะชำกล้าแปลงละ 50 บาท รวมต้นทุนทั้งสิ้น 380 บาทต่อแปลง แปลงผักสามารถใช้ได้ 3-4 รอบ หรือประมาณ 6 เดือน

หมวดหมู่: [บริการวิชาการ](#)

คำสำคัญ: [สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง](#) [corin](#) [แปลงผักลอยน้ำ](#) [การจัดการผักตบชวา](#)

นวัตกรรม อาชีพทางเลือก ลุ่มน้ำปากพอง โครงการพระราชดำริ

✘ ชม!!! นวัตกรรม "สวนลอยน้ำ" ในงานราชชมงคลรักษ์เหลืองจันทร์ วันดอกไม้บาน ครั้งที่ 9

ในวันที่ 12-16 กุมภาพันธ์ 2553 โดยสาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี (ติดต่อสอบถาม 0871381099).....

